

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkesztő és kiadja

a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv
szerkesztő bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre -- 12 korona

Félévre -- -- 6 korona

Negyedévre -- 3 korona

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

Ritka bűnokok.

A Hans Gross-féle Archiból magyarra átdolgozta *.*

(Vége.)

Bármily borzasztóan hangzik, de még sportból elkövetett gyilkosságok is feljegyezhetők!

Egy előkelő vadászkлубhoz tartozó több férfi, megunva már az állatokra való vadászatot, emberekben akarta lövésbeni ügyességét kipróbálni s e célra az amugy is agyonüldözött chacói indiánusokat szemelték ki. Chaco óriási, meg most is sok részben ismeretlen vadon, bokros területek, pálmaligetek és mocsarabból áll és három folyam szeli át. Ezen vadon némely részébe való behatolás végtelen nehézségekkel van összekötve és már azért is igen veszélyes, mert annak lakószai ellenségei a fehérhörűeknek. A vadászok a folyamok egyikén jutottak a Chaco vadonjaiba és messzelordó pnskaikkal egyszerűen lelőttek a partokon mutatkozó bennszülötteket. Egymás között megállapodtak abban, hogy csak a homlokra szabad czelezni és hogy csak az a lövés tekinthető sportszerűnek, mely a koponyát előlről átlukasztja. Ezen férfiak, bármilyen hihetetlenül hangzik is, expedíciójuk alatt bidégvérrel husznál több bennszülöttet lelőttek; minek megtörténte után ismét hazájukba tértek vissza.

Az eddig leirt esetekben igazi «sportbűnökről» volt szó, nem pedig olyanokról, melyeknek indító oka személyi, politikai vagy egyéb kérdésekben lenne keresendő. Ha a felsorolt gaz gyilkosságokat meg akarjuk érteni, bele kell, hogy éljük magunkat azokba a felfogásokba és nézetekbe, melyek Amerikában az indiánusokat illetőleg a lakosság egy tekintélyes részénél találhatók.

Ott az emberek az őslakókban nem láttak és nem látnak mást, mint egy a fehér faj szabad terjedését és fejlődését nebezítő és gátló akadályt: egy «vörösbőrű férget», melyet irgalmatlanul lá kell irtani, ami durva barbarizmussal meg is történt és most is folyik. Ennek azután az a következménye, hogy a bennszülöttek — természetsszerűleg saját módjuk és szokásuk szerint — viszontszolgálattal élnek, miből azonban nem hasznak hasznót, mert mindezek daczára túlnyomó többségben a fehérek úgynevezett civilizációjának áldozatul esnek.

Elég sajnos ugyan, de a bizonyítékok egész sora tanuskodik arról, hogy ez a civilizálás hogyan történik?

Fröbel Gyula — a híres német utazó — beigazolt tényként említi, hogy a fehérek megkíséreltek egész indián törzseket megmérgezni, és ő maga több ízben fiiltanuja volt annak, hogy komoly emberek élénken vitatkoztak azon kérdés fölött, miképen lehetne ezeket a férgeket a legkönnyebben kiirtani.

Mindez érthetővé teszi, ha a sportgyilkosok, kik az indiánok fejét keresztüllödztek, cselekményükben nem láttak közönséges gyilkosságot, hanem inkább egy üdvös cselekményt.

A katonai okokból elkövetett bűncselekményeknek egy része szintén a sportbűnökhöz tartozik. Ide értendő az idegen államok tisztjei által elkövetett kémkedés, mely egy mindig szélesebb és szélesebb társadalmi rétegeket magához vonzójárvánnyá kezd fajulni. Idegen katonai személyek által elkövetett kémkedés első indító oka kétségtelenül a becsvágy, mely mellett a hazafiasság is mindenestre nagy szerepet játszik, a legtöbb embert azonban itt is a veszéllyel való játék, a veszély ingere esábitja!

Ugyanez tetelezhető fel a legtöbb orrvadászról is. Elég sok esetet ismerünk, melyekben tekintélyes emberek csak azért lettek orrvadászszá, hogy a veszélyeket kiélvezzék. A zsákmányt a lövés helyén hagyták és a lelött szarvasbikának még az agancsát sem viték el.

Sok ember a vadorzóban csak a bátor vadászt látja, ki lovagias szenvedélyéért még a törvénnyel is felveszi a harcot, ki a féltézetlen, vad szabadságérzetben gyökeredző vadászszennvedély által üzve, hegyeken és erdőkben követi a vad nyomait, daczára annak, hogy ezért szigorú büntetés fenyegeti: ki üldözőinek halóját kikerülve vagy áttörve, diadalmasan visszatér kunybójába.

A nép felfogása az idők folyamán a vadorzónak oly szerepet juttatott, melynek betöltéséhez látszólag rendkívüli testi erő és erkölcsi tulajdonságok szükségesek; emellett azután egészen megfeledeztek arról, hogy az orrvadászoknak csak elenyészően esztély száma üzi tiltott mesterségét a veszélyek kedvéért; nem gondolták meg, hogy a legtöbb vadorzó gyáva naplopó, ki minden nemesebb érzék nélkül, csak azon mesterkedik, hogy a vadat akármilyen eszközzel is hatalmába kerítse. Ezen emberek a legkritkább esetben állanak a vadászszennvedély varázsa alatt, hanem azon vannak,

BUTOR

kézpénzért v. részletfizetésre legjutányosabb áron
EHRENTRE ÉS FUCHS TESTVÉREKNÉL
BUDAPEST, VI., TERÉZ-RÖRÜT 8. SZ.
Képes árjegyzék ingyen. :: Telefon 88—59.

BUTOR

hogy csak minél kényelmesebben jussanak nyereség-bez. Pályájuk a burokkal kezdődik, a botnál folytatódik, és a lejtőn mindég mélyebbre süllyednek, míg egy szép napon fegyveres kézzel az erdészszel állanak szembe és a bitófa számára megérett gyilkossá lesznek.

Azon orvvadászokhoz hasonlóan, kik tetteiket tisztán sportból — ez esetben vadász-szenvedélyből — követik el és kik a terület tulajdonosának még az okozott kárt is megtérítik, léteznek csempészek, kiket csak a vállalkozás veszélye csábít a bűnre. Az ily fajta esetek az országok határain nem ismeretlenek: a határőr-és tisztviselői pontosan meg tudják különböztetni a sport-csempészt a bivatásostól. Ime egy példa, hogy a sport-csempészek miként járnak el: 1878-ban az osztrák-bajor határ különböző pontján olyan bátorsággal és elszántsággal űzték a csempészetet, hogy erre a vámbivatalnokok nem ismertek példát. Ezen csempészek a határvidéket egy messze elágazó kémhálózattal vonták be és az egyes kémeknek olyan összegeket fizettek, melyek az elvárható nyereséggel egyáltalán nem álltak arányban. A legfeltűnőbb az volt, hogy a vámbivatalnokokat időközönként részletes kimutatásban értesítették az át-csempézett tárgyak mennyiségéről és egyidejűleg megkapták az ezekért járó vámilletéket is. Egy csempész árulkodása folytán végül kitudódott, hogy az egész banda feje Lord St., ki hősegesen ellátta embereit pénzzel és azoknak csempészetein mindig személyesen részt is vett. Ezen sportcsempészek természetesen az egész csempészetből nem volt semmi haszna, sőt ellenkezőleg, kedvtelése rengeteg pénzébe került.

Egy párját ritkító bűnök szerepel Hossek orvostan-növendék esetében is, ki daczára annak, hogy pénzhamisítás büntetvével volt terhelve, 1909. évi november hó 19-én a bécsi törvényszék által mégis szabadlábra helyeztetett, mert az esküdtek őt nyílt és teljes beismerése daczára «nem bűnös»-nek jelentették ki. Ezen bűnper az egész világon óriási feltűnést keltett, mert az ítélet — igaz, hogy egybehangzóan a közvéleményével — a törvénnyel szembe, a törvény fölé helyezkedett.

A pénzhamisítással terhelt egyén hivatalnok családból származott és az egyetemen az orvostant hallgatta. Tanárai bizonyítják, hogy tanulmányait feltűnő kitar-tással folytatta. Azon kitűnő eredmények, melyekkel az előirt vizsgákat letette, igazolják is, hogy szorgalommal és kitartással dolgozott. A kórházi szolgálatban is kivirta magának tanárainak — köztük a legtekintélyesebb bécsi orvosoknak — teljes elismerését. A törekvő tanuló-nak, ki szakmáját nem száraz kenyérekoresetnek tekintette, hanem az orvosi tudományt eszményi szempont-ból fogta fel, még csak egy vizsgája hiányzott, hogy doktorrá avattassék. Mielőtt azonban ezen célra elérte volna, életében egy oly esemény következett be, mely őt a tanulásból hirtelen kiszakította és oly útra terelte,

melyen a dicsőség délihája után, nélkülözősek, betegségek és szenvedések daczára addig haladt tovább, míg végre a bűn szakadékába zuhant.

Hossek egy a Bécs melletti Duna-szigetekre tett kirándulás alkalmával ugyanis rájött, hogy az ottani vidék maláriával fertőzött és hogy a betegség okozói azonosak azon malária okozókkal, melyek a forró égőv alatt ezrivel szedik áldozatukat. Ezen felfedezés által Hossek egyszerre a bécsi orvosi körök előtt is ismert híres ember lett és elhatározta, hogy utolsó vizsgáját egyelőre elhalasztja s a malária gyógyítását tűzi ki élete céljául, hogy ezáltal a szenvedő emberiségnek jótévője legyen és kiérdemelje azt a babérkoszorút, mely csak önzetlen felfedezők homlokát díszíti.

Felfedezéseiből azonban pénzre és megint csak pénzre volt szüksége, mit előteremteni nem tudott. A vizsgálat folyamán beigazolást nyert, hogy a kitűzött cél elérésért ébezett, minek következtében testileg teljesen elgyengült és súlyos betegségbe is esett. Megbetegedéséhez az is hozzájárult, hogy hónapokig tartózkodott maláriás vidékeken, hol lázellenes szereivel gyógyította a beteget.

A fényképezésben és göröcsövi vizsgálatokban teljesen jártas lévén, Hossek arra a gondolatra jött, nem-e lehetne a színes fényképezés útján olyan tökéletes hamis bankókat készíteni, melyek a valódiaktól meg nem különböztethetők. Ezen eszme mindig vissza-vissza tért agyába! Örökösen arra gondolt, hogy ezzel segíthetne magán; ha terve sikerülne, úgy a munkához, eredményhez és dicsőséghez vezető út szabad lenne előtte! Azt pedig, ami őt képessé teszi arra, hogy az emberiség mentője és jótévője legyen, nem lehet bűnnek tekinteni! Érezte, hogy nemcsak biú ábránd sarkalja őt munkára, hanem tényleg nagyot, áldásthozót tudna alkotni, ha sikerülne a nyomorból, a szegénységből kivergődni!

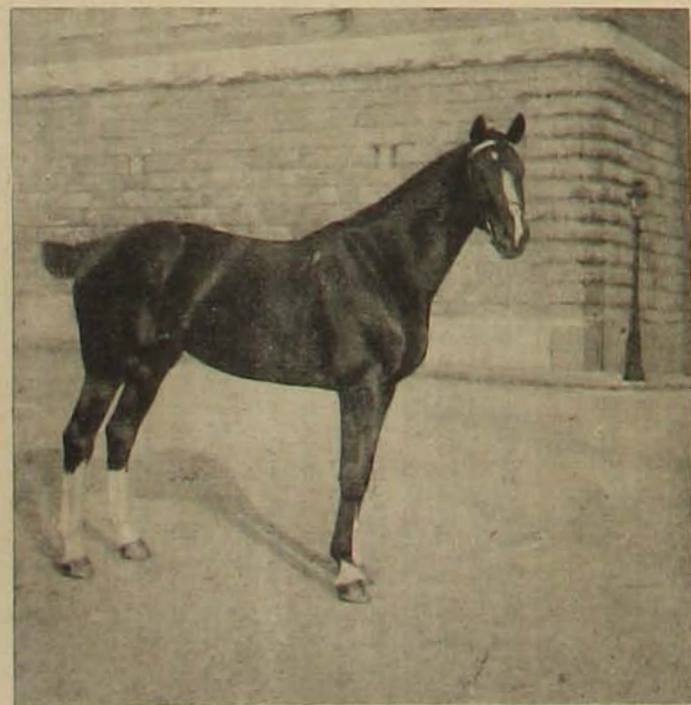
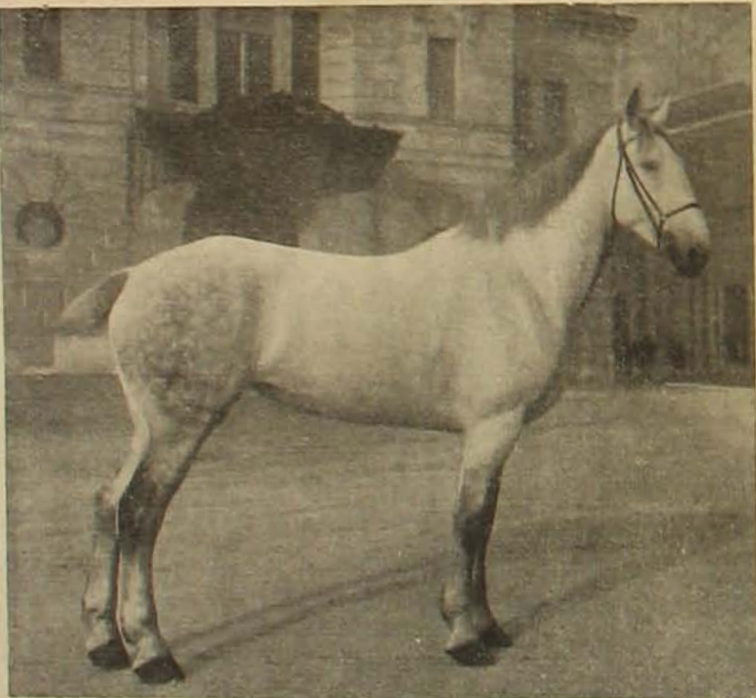
Hossek néhány 50 koronás bankót oly tökéletesen állított elő, hogy azokat csak szakember tudta felismerni. A rendőrség azonban hamarosan nyomára akadt és letartóztatta őt.

Tette — mint már említettem — enyhe bírákra akadt. Az esküdtek a cselekményt a következőképpen ítélték meg: A bizonyítási eljárás eredménye szerint nem lehet abban kételkedni, hogy Hossek azon ember-ekhez tartozik, kik késnek arra, hogy az emberiségnek szenteljék egész életüket a képesek is arra, hogy az emberiség javára nagyot alkossanak. Figyelembeveendő volt az is, hogy a tettes úgyszólván kenyszerhelyzetben, a legnagyobb szükség és inség nyomása alatt cselekedett.

Az esküdtek ezen felfogásának, a vádlottnak szabad-lábra való helyezése volt a következménye.

Ha fáj a feje ne tétovázzék, hanem használjon azonnal **Beretvás-pastillát**

mely 10 percz alatt a legmakacsabb migraint és fejfájást elmulasztja. — Ára K 1.20. — Kapható minden gyógytárban. Készíté Beretvás Tamás gyógyszerész Kispesten. Orvosok által ajánlva. Három doboznál ingy. postai szállítás.

Græ-Maire 7 éves importált irlandi kancza. — Ötös fogat. — Porosz II. 6 éves herólt. — Kettős oskott fogat.
Hátas és hintó-lovak József főherczeg kisjendői meneséből.

ÉRDEKES NYOMOZÁSOK.

A «Hetek társasága».

Irta: Mátild Miklós törzsrörmester.

Kullmann János postaszolga közkedvelt egyéniség volt Ujverbászon, ahol már éveken át kézbesítette a különféle postai küldeményeket s az üzleti s más leveleket.

A kézbesítésekénél itt is csappon, ott is esordul valami, ha nem egyszer, másszor bizonyosan, meg aztán újév táján egy kevés borraválto is összegyűl. De hát Kullmann Jánosnak az eliből és a fizetéséből származó jövedelme mégis kevés volt.

Nem a megélhetésre volt az kevés, mert ami ezt és a szórakozást illeti, nem volt ő nagy igényű. Hanem az volt a nagy baj, hogy magasra, sőt magasabbra törő tervei voltak s ehhez talán kevésnek a jövedelmét.

Ugy a levélhordás közben sokszor sovárogyva nézte az imitt-amott meglátott kékhasu bankókat. S ilyenek látára addig-addig képzelődött a vagyonos osztály boldog helyzetéről, a nagy vagyon melletti élvezetes szórakozásokról, hogy mire észrevette magát, a nagyravágyás ördöge, a hirtelen meggazdagodás vágya egészen befészkelte magát az ő addig romlatlan lelkébe is.

Eleinte nem vágyott ő sokra. Négy ötezer korona teljesen kielégítette volna. Ez éppen elég lett volna egy kis házastelek megvételére, a mi után már oly rég vágyakozott. De éppen az okozott neki sok fejtörést, hogy miként tehesen szert ennyire is oly módon, hogy kellemetlensége ne legyen belőle.

Érezte ő sokszor, mikor a vasuti postával érkezett jólbélelt ötpecesétes leveleket átvette, hogy ha csak egy-kettőt mondhatna is magáénak ezekből, máris teljesebbnek a szive vágya. Arra azonban még se mert vetemedni, hogy eltulajdonítsa őket, mert az ilyet mindjárt megtudnák s hamarosan vége lenne a hivatalbeli alkalmazásnak, sőt a remélt gyöngyéletnek is.

Más módon kellett hát egy nagyobb összegű pénzről gondoskodni.

Sokféle hírlapi közlemények és ponyvairódműi termékek olvasgatása közben egyszer rájött, hogy a «Kumorra» és a «Fekete kéz» stb. hangzatos című társaságok tagjai, a gazdagok és milliósok megszerelésénél mellett, mily könnyen jutnak nagyobb pénzüsszegekhez. — Talán jó lenne megpróbálni! — gondolta ő is.

Hátba beválik. — Amint gondolta, nem kell ehhez más, csak éppen alaposan rájlesztetni valakire, valamelyik gazdagabb kereskedőre. Dúl a pénz majd, mint a köles.

Tervezetése közben ugyan sokszor eszébe jutott az is, hogy ha az eset kitudódik, hát nemcsak büntetést kell elszónvednie, de nyugdíjas állását is elveszti. De a vágy már annyira hatalmába kerítette s képzeletben

már oly gazdagnak érezte magát, hogy mindezt eltörpült előtte bármilyen súlyos következmény lealacsonyító hatású is.

Egy ilyen képzelődés alkalmával aztán teljesen elvesztette a jó iránt akaraterőjét és a képzelődés hatása alatt, 1911. évi augusztus 15-ike táján, levelet írt egyik ujverbászi gazdag bawomfikereskedőnek, a melyben nem éppen hivatalos szavakkal felszólította azt, hogy két-három nap alatt, de legkésőbb augusztus 20-án d. u. 6 óráig, a verbászi vasutállomás illemhelyének a férfinak számára megjelölt részében elhelyezett fertőtlenítő szelvény 5-ös számmal jelzett fiókjában 5000 koronát heritékba téve helyezzen el, ottonosítson, vagy ha a rendőrségnek, illetve a csendőrségnek a levélről jelentést tennie, halálának halálával pusztítja el nemcsak magát a kereskedőt, hanem a családját is — az «Hetek társasága!»

S hogy a fenyegetés még hatásosabb legyen, egy rosszul sikerült halálsejtet rajzolt a levél első oldalára a «tisztelt» megszólítás fölé.

A kereskedő augusztus 18-án reggel kapta meg a levelet. A fenyegetéstől ugyan nem ijedt meg, mégis jónak látta azt a csendőrségnél bemutatni, illetve átadni s annak kapcsán panaszt tenni a jelen társaság ellen.

Németh Ede örmester megnyugtatta a kereskedőt és hogy a szerelőt teleplezni segítsen, átvette, hogy aug. 20-án d. u. 4 órakor egy újságpapírral jól bélelt heritékot helyezzen a jelzett helyre, a továbbiakat pedig bizza rá. A kereskedő ezt el is vállalta.

Az örmester ezután a levél tanulmányozásához fogott, és abból kiindulva, hogy a levél tintairórnál volt írva, a melyet tudvalevőleg leginkább postások és vasutasok használnak és mert éppen a vasutállomás volt a letét helyül megjelölve, arra a következtetésre jutott, hogy a levelet vasutas vagy postás írhatta.

Érintkezésbe lépett tehát úgy a vasuti, mint a postai főnökökkel és titoktartás mellett felmutatta nekik a levelet. A serditett irásból azonban egyik sem tudott alkalmazottainak irására következtetni.

A postánál mégis megbudott annyit, hogy a levél feladása napján Kullmann János postaszolga volt a levelek és csomagok feladója, illetve átvétele a vonatknál és augusztus 20-án is ő lesz. A főnök azonban nevezettről csak jót mondhatott.

Az örmester ezután oly módon tervezte a levélről teleplezését, hogy megfigyeli az illemhelyet a jelzett napon igénybevevő közönséget, s talán így tottenérheli a szerelőt.

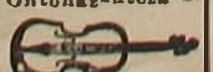
Eközben azonban eszébe jutott, hogy az említett módon való eljárása aligha vezet célhoz. Mert amellek, hogy Ujverbász a fővonal mentén elég forgalmas és csatlakozó állomás is lévén, általában vannak utasok

Első magyar vill. erőre berend. hangszer-gyár kiváltság, valamint a m. kir. csendőrség szerződött szállítója és a Ludovika Akadémia házi hangszerekészítője, az Oroszok és a szabadalmazott Rákóczi tárogató fellalálója Budapest, Lánchíd-utca 5. Gyár: Öntőház-utca 2. Ajánlja saját gyárában készült és es vonós és fuvó hangszereit és alkatrészeket. Harmonikák erős olpusztíthatatlan hangokkal. Az összes hangszerek javítása olcsón eszközöltetnek. Arjegyzék minden hangszerről külön küldetik. Magyarország legnagyobb vonós és fuvó hangszerek gyára. 6

STOWASSER JÁNOS

oszári és királyi udvari szállító, a os. és kir. közbe hadsereg, a m. kir. Ludovika Akadémia házi hangszerekészítője, az Oroszok és a szabadalmazott Rákóczi tárogató fellalálója Budapest, Lánchíd-utca 5. Gyár: Öntőház-utca 2.

Hátas és hintó-lovak József főherceg kíséretéből. — Keltős nyitott fogat.

az állomáson, akik közül nehéz lenne az igazi tettetst felfedezni; másrészt meg az is feltűnő lesz a tettes előtt, ha ő hosszabbban az állomáson és az illemhely környékén tartózkodnék s így könnyen meglehet, hogy elriasztaná ottlétével a csomagért mindenestre jelentkező zavarót.

Mint ahogy pedig másként alig juthatott volna eredményre, az állomásfőnökökkel együttesen megbeszélve a dolgot, abban állapodtak meg, hogy utóbbi 20-án reggel odaállítat két-három üres toherkocsit az illemhellyel szemben a legközelebbi vágányra, s az őrmester a délutáni órákban azok egyikébe észrevétlenül elrejtőzik s onnan az éj beálltáig figyelemmel kísérheti az illemhelyet igénybevevő közönséget anélkül, hogy őt észrevehetnék. Így is történt.

A jelzett napon az őrmester még egyszer megbeszélte a dolgot a háromkerekessel, d. u. 4 óra tájban észrevétlenül behúzódott az egyik toherkocsiba s az ajtó egy csokély nyílásán, a homnan épen a fertőtlenítő szekrényhez látott, leste a történendőket.

Hamarosan jött a kereskedő s az előzetes megbeszéléshez képest jól tömött és három helyen is lepecsételt borítékot elhelyezte az 5-ös számú fiókba. Azután mintha mi sem történt volna, az ismerős vasutasoknál üres toherkocsik iránt érdeklődve s az ekkorára odérkezett Kullmannal is pár szót váltva, eltávozott az állomásról.

Alighogy a kereskedő elment, csakhamar az illemhelyre jött Kullmann, bonyult a fiókba, de csak megtapogatta az ott talált borítékot és ottbgyta. Majd jöttek mások, utasok és vasutasok is, de azok szükségüket végezvén, tovább mentek.

Nemsokára a vonat is beérkezett. Kullmann feladta, illetve átvette a postát, de mielőtt eltávozott volna, újból beiment az illemhelyre. A fiók tartalmát azonban ekkor is csak megtapogatta, de ki nem vette, úgy indult be a községbe kocsijával.

Már ekkor tisztában volt az őrmester, hogy Kullmann képviseli a Hetek társaságát, de nem szelt semmit, helyén maradt továbbra is, mert bizonyosra vette, hogy ha előbb nem is, de a hivatalos óra után ol fog jönni Kullmann a levélért. Várt tehát türelmesen.

Délután fél hét óra tájban csakugyan jött Kullmann, de a szomszédos vendéglőbe tért be. Ott időzött egy darabig. Majd hét óra után átment az állomásra s egyenesen az illemhelyre monve, kivette a levelet, de meg se nézte annak tartalmát, hanem belső zsebébe csuszattatta és sietve távozni akart.

Vélellenül azonban arra jött az egyik vasuti alkalmazott és megszólította a távozóban levő Kullmann, mire az meglátsva lépteit, bevárta a roszkor jött ismerőst és azzal lassan haladva, kifelé mentek a pályaudvarról.

Ez az idő épen elég volt arra, hogy az őrmester hír-

HA KÖHÖG, HASZNÁLJON AZONNAL
HURUTPASZTILLÁT!!

mely a legmakacsabb köhögést is azonnal elmulasztja. 1 doboz 50 fill.
3 doboz 1 K 20 f. Kapható mindenütt. Készíti Gerő Bándor gyógyszerész, Nagykőrösön.

Reuma, csúsz, kőszvény, mindennemű megfázástól eredő
fajdalmat párszori használat után megszüntet a Gerő-féle
MENTHOL REUMASZESZ

Ára 1 kor., 3 üveg 2 K 50 fill. Készíti Gerő Bándor gyógyszerész, Nagykőrösön.

telen kiszálljon a teherkocsiból s a várótermeken átbá-
ladva, elébük kerüljön a tározóknak.

Kullmannt erősen meglepte az őrmester birtelen meg-
jelenése, de azért habozás nélkül köszöntötte azt és csak
akkor hült el, mikor ez karonragadva, felszólította, hogy
kövesse az állomás forgalmi irodájába.

Ott már várt rájuk az állomásfőnök és ennek vala-
mint az éppen ott volt bivatalkok jelenlétében, az
őrmester felszólítására, minden vonakodás nélkül elő-
adta a megtévedt postaszolga az njságpapírossal bélelt
borítékot és az őrmester további kérdéseire töredelmes-
en elmondta az e közlemény elején ismertetett körül-
ményeket, beismerte a fenyegető levél írását és átadta
a végzetes tintairónt is.

Hiába rimázkodott ezután főnökének és az őrmester-
nek is, hogy tekintsenek el a feljelentésétől, ne tegyék
tönkre, a feljelentés csak megtörtént, állásától felfüg-
gesztették, majd pedig, mivel későbbi elítéltetése hivatal-
vesztésre szólott s megbízhatóságát egyébként is elveszt-
ette, állásából végleg elbocsátották.

*

Az eset mikénti történetét ismerve, nem lehet épen
azt állítani, hogy az őrmester egy megátalkodott bűnös-
tett ártalmatlanná s ekként egy szenzációs tragédia meg-
történetét akadályozta volna meg. Mert hiszen nagyon
valószínű, hogy ha a megfenyegetett kereskedő nem is
veszi figyelembe a levelet, nem történt volna semmi
nagyobb baja. A megtévedt postaszolga valószínűleg
napirendre tért volna a rosszul sikerült eset felett és
nem erőszakolta volna annak további folytatását.

Az azonban tagadhatatlan, hogy az őrmesternek a
tintarón használatából való ama következtetései, hogy
a levelet vasutas vagy postás irta, ügyességre és lele-
ményességre mutatnak és a tettes leleplezésére kiesztelt
terv is elég ügyesen volt előkészítve.

ÁLTALÁNOS ISMERETEK.

Az emberfajok minősége.

A mint az egyes emberek nem egyformák képességeik
tekintetében, úgy nem egyformák az emberfajok sem.

Ezt a tételt a tapasztalás megegyeztetlenül tényekkel
bizonyítja. Az egyenlítő alatti vidékek lakói gyengébb
képességekkel vannak megáldva, mint a mérsékelt klíma
alattiak és ugyanez áll a magas észak lakóira nézve is.
Eklatáns példa e tekintetben a néger, a ki a trópusok-
nak kétségteljesen legintelligensebb szülője, s a ki arány-
lag legkönnyebben nélkülözi hazáját, Afrikát. Sem Euró-
pában, sem Amerikában a néger érvényesülni nem tud
és nem is fog tudni soba, mert fájának képességei
fogyatékosak. Jóllehet a körülmények ép oly kedvezőek
rájuk nézve, mint a fehér fajra nézve, még sem pro-
dukálnak semmi kiválót. Ha idegenkedést keltő test-

színüket elfogadjuk is annak oka gyanánt, hogy a köz-
életben magasabb szerephez nem jutnak, ott van az
irodalom, a melyben bárminő faj excellálhat s a mely-
ben az író exotikus származása manapság nem hátrány,
hanem még előny. A néger még sem tud jelentőségre
szert tenni, a mi csak azt bizonyíthatja, hogy képes-
ségeinek határait a természet szűken szabta meg.

A törvény, hogy a természet semmi fölöslegesen nem
alkot, kivételt nem ismer. Ennek megfelelően minden faj
csupán annyi képességet kapott, a mennyire rendelte-
tése belyén szüksége van. Ennek az igazságnak ösz-
tönszerű megértése nyilatkozik meg az egyes emberfajok
közti ellenszenvben. A magasabb képességű faj lenézi
az alacsonyabb képességűit ennek hátránya miatt, az
alacsonyabb képességű faj gyűlöli a magasabb képes-
ségűt ennek előnye miatt. Hiába hirdetjük, hogy min-
den ember egyenlő, a tapasztalás az ellenkezőt bizonyítja:
azt, hogy ég és föld távolság van nemcsak az egyes
emberek, hanem maguk az emberfajok közt is. Minél
lejjebb haladunk délnek és magasabbra északnak, annál
gyengébb minőségű fajokkal találkozunk, olyanokkal,
a melyek vagy egyáltalán képtelenek minden kulturára,
vagy csak igen szerény mértékben. A letagadhatlan kül-
önbséget látva a magasabb rendű emberfaj úgy visel-
kedik az alacsonyabb rendűekkel szemben, mint a dú-
sgazdag főnemes a szegény rokonokkal szemben. Nem
egészen véletlen tehát, hogy az exotikus vidékek szü-
löttjeit nálunk az állatkertek mutogatják, s mi úgy te-
kintjük őket, mint különleges állatokat.

Az északamerikaiak ellenszenvé néger polgártársaik
ellen természetesen ösztönből fakad. Az a felfogás jut
náluk kifejezésre, hogy a néger nem közéjük való, tár-
sadmuk, kulturájukat még nemzedékek múlva sem
gyarapítja. A sárga faj ellenszenvét a fehér fajjal szem-
ben viszont az magyarázza meg, hogy a sárga fajnak
a saját óriási tömege az erő önértékét adja, ez az ön-
éret azonban a fehér faj előnyeivel szemben meghu-
zódni képtelen. A fehér faj szintén ösztönszerűleg meg-
érti a nagy tömegben rejlő erőt, a melynek neve
«sárga veszedelem» s a melylyel Oroszország vette fel
először a harcot a japán háborúban, de szerencsétlenül.

Az emberiség hasonló a növényekhez, a melyeknek
külső formájában, sőt vegyi alkotásában is a különb-
ség csekély, de annál nagyobb a különbség virágjuk-
ban, magjukban, egész értékükben, végül pedig abban,
hogy egyik szaporább, szívósabb, a föld éltető nedveinek
felszívására képesebb, mint a másik. Minthogy pedig
az ember a földön mindent, tehát minden más embert
és fajt is magához és egymáshoz viszonyít, ezért látjuk
az egész természetet arisztokratikus berendezésűnek.
Még az egyes fajok keretén belül levő árnyalatokat is
megkülönböztetjük; kritikát gyakorlunk népek, nemze-
tek felett és megállapítjuk, hogy mindegyiknek képes-
ségei más minőségűek.

A régiek nem kutatták ennek okát, hanem elfogadva
az adott helyzetet, az emberfajok egyenlőségét egysze-
rűen nem ismerték el. Ma is ugyanezt tesszük, azzal
a különbséggel, hogy azért elvileg mégis megengedjük
az egyenlőséget, sőt kiterjesztjük ezt a jogokra is. Az
érték azonban független minden jogtól, a minőségbeli
különbség a fajok közt el nem vitatható, főleg ha a
végleteket állítjuk szembe egymással, például a pápuát
az európaival; az előbbinél magasabb rendű képesség

● **Ölje meg**

● **De vigyázzon,**

● **VETERINÁRIA DROGERIÁBAN, BUDAPEST, LÓNYAY-UTCZA 18/b. SZ.**

a gazdaságában és háztartásában nagy
károkat okozó egerek és patkányokat
hogy hasznos állatait meg
ne mérgezze: 5197

■ **A Morrattin**

a mezei és házi egerek és pat-
kányok között pusztító beteg-
séget idéz elő, megöli őket, de a többi állatra és az emberre
ártalmatlan. — Megrendelhető a 5197

Egy holdra elegendő egérintő ára 3 korona 50 fillérbe kerül. — Irjon egy levelező-lapot.

A tripoliszi olasz csapatok zászlóit, miután Rómában az olasz király aranyérmekkel díszítette fel, körülhordozzák Tripolisz város utcáin.

még akárhány nemzedék múlva sem állhat elő, míg az utóbbi bőven termi a legnagyobb zseniket is. A tapasztalás ellentmond minden olyan elméletnek, mintha bármely emberfaj képes volna felemelkedni a civilizáció legmagasabb fokára is, azaz, mintha például egy déli, vagy sarkvidéki faj a mérsékelt klíma alá sodortatva, idővel létre tudná hozni mindazt, a mit itt ma látunk. Mindaz, a mit újabban fejlődésnek, evolúciónak nevezünk, nem egyéb, mint a fajokkal és egyedekkel született képességek növekedése, virágzása, termése és minden faj más időtartam alatt nő, más időben virágzik, másnemű gyümölcsöket termel. A természetben csak kivételképp fordul elő, hogy valamely lény más klíma földjébe átültetve, ehhez mindenben alkalmazkodik. Ám tulajdonságait az új klíma sem bontakoztatja ki nagyobb mértékben, mint a régi. Ellenkezőleg, bármily akklimatizálódó képessége van is némely fajnak, idegen földre átültetve képességei nemcsak, hogy nem nyernek minőségben, hanem még vesztenek. A legmagasabb képességű fehér faj is csak átutazó gyanánt rándulhat le tropikus zónába, vagy a sarkakhoz. A hosszabb tartózkodás az ellenkező zóna alatt a képességek hanyatlását vonja maga után, ép úgy, mint ezt az idegenből importált állatoknál és növényeknél látjuk. Anglia még a gyönyörű Keletindiában is kéthárom évenként kénytelen kicserélni bivatálokat és katonáit, mert még szellemi képességük is meggyengül ott. Viszont a hinduk Európában megtelepedve nem tűnnek ki semmiben.

Hogy a természet mennyire nem ismeri a képességek fejlődését, erre legkiválóbb példa Délamerika népessége, a mely az őslakosság, az afrikai rabszolgák és a bevándorolt európaiak összevegyüléséből keletkezett. Ennél a vegyülésnél a minőségben legmagasabb rangú rész,

az európai faj vesztett képességeiből és pedig sokkal többet, mint a mennyit a másik kettő nyert. A kereszteződés folytán előállott új fajárnyalatok egyike sem éri el értékben az északamerikai fajt, a mely túlnyomó részben európai fajok kereszteződése. A magyarázat az, hogy Délamerika klímája alatt a finomabb minőségre nincsen szükség, a természet tehát ezt, mint fölösleget, nem is hozza létre. Viszont az északamerikai klíma a mérsékelt égöv alá esik, a hol a kiválóbb minőség szükséges, s a hol aztán ez a minőség ki is bontakozik. Ennek a felfogásnak megfelelően látjuk, hogy Délamerikában, a hol az észnek nincs terve, a jellemi tulajdonságok játszszák a főszerepet, viszont Északamerikában a számítás, az ész. Délamerikából a forradalmak, államesinyek és polgárbáboruk híreit kapjuk, Északamerikából pedig a találmányok és nagy ipari vállalkozások híreit.

Az egyház gyönyörű tanítása, hogy Isten előtt minden ember egyenlő, szülte a humanizmust, a mely nem egyéb, mint szánalommal való enyhítése a mégis szemmel láthatóminőségbeli egyenlőtlenségnek. A humanizmus lényege, hogy sajnáljuk meg az alacsonyabb képességű, tehát gyengébb embert ép úgy, mint a gyengébb emberfajokat. Az, hogy senkise legyen sajnálatra méltó, kívül esik a civilizált világ hatalmi körén, másrészt pedig az egyenlőtlenség tudatában nyíltan mégis elismerhetjük az egyenlőséget, mert ez úgysem változtat a dolgon. A humanizmus a maga tekintélyével, a vallás is az övével mérsékli az egoizmus túlkapásait, a melyekre az embernek született hajlandósága van, a melyeket azonban a társadalmi életben fékezni kell az összesség miatt.

Különös ítéletek.

Néhány föltűnést keltő törvényszéki fölmentés, a mely nemrégén történt Franciaországban, alkalmat ad egy francia újságnak arra, hogy különféle esetek összehasonlításával rámutasson a francia igazságszolgáltatás kifürkészhetetlenségére. Ezt az érdekes összehasonlítást adja:

A ki szeret éles kést használni, az tehetségét ne élettelen tárgyra gyakorolja. Sokkal jobban jár, ha a szerző szám élességét emberen próbálja ki. Példa:

Párisi esküdtszék, 1913 január 8.: A fiatal Fréchet József kést döf Bouchet Germaine kisasszony nyakába és veszedelmesen megsebesíti. Fölmentik.

Büntetőkamara, 1912 február 3.: Furet Maret asszony zsebkesével elvágja egy automobilbérkocsi hátsó gummikerekét. Négy hónapi fogság.

A ki jó tréfás embernek tartja magát és szívesen űz tréfát embertársával, legyen óvatos a tréfa megvalogatásában. A bírák csak akkor lesznek az ő pártján, ha a tréfának jó a csattanója. Példa:

Limogesi büntetőkamara 1912 október 31.: Egy őrült asszonyt, a ki egy vidéki kórházban volt, teljesen összeforrázza találták a fürdőkádban, a melybe lánczczal volt lekötözve. A szerencsétlen asszony meghalt; a vádlott ápolónőt fölmentették.

Párisi büntetőkamara 1913 január 8.: Gilbert úr megakarta tréfálni a házmesternőjét, Lambert asszonyt és ezért a félreeső hely ajtaját kiakasztotta a sarkából és az ajtót bevitte a portás szobájába. Három hónapi fogság.

Ha valaki le akarja vágni a felesége orrát, rendez, becsületes, tiszta munkát végezzen; mert a bírák utálnak minden kontármunkát. Példa:

Párisi esküdtszék 1912 november 4.: X. munkás szerelmi féltékenységében beretvával levágja a felesége orrát. Tiszta munka. Fölmentik.

Párisi büntetőkamara 1912 július 22.: Douvelles Leon a fogával leharapja kedvese orrának hegyét. Kontármunka. Tizenhét hónapi fogság.

A ki heves természetű, óvakodjék attól, hogy állaton töltse ki boszuját. A bírák majd megtanítják arra, hogy sokkal jobb, ha embert bántalmaz, mint borjut. Példa:

Párisi esküdtszék 1912 július 1.: Cosarini kőműves haragjában agyonüti egyik munkatársát. Fölmentik.

Büntetőkamara 1912 jan. 5.: Taillebris Henri marhajászár bottal elver La Villetteben egy makacszkodó borjut. Nyolcz napi fogság.

A kinek az a szándéka, hogy megöli a feleségét, tegye meg, de ne sokat beszéljen róla. A bírák elnézők a gyilkos iránt, de gyűlölik a fecsegőt. Példa:

Párisi esküdtszék 1912 márczius 19.: Lecourcelle úr, a ki a szerelemben nem érti a tréfát, revolverrel agyonlövi a feleségét. Fölmentik.

Párisi esküdtszék, 1912 május: Chapuis György, a kit elbagyott a felesége, nagy pátbosszal így kiáltott föl: „Halálra ítélem a bálátlant!...”. De még egy hazaszálat sem görbitette meg. Négy hónapi fogság.

Ha a nőknek valami kifogásuk van a férjük ellen, nagyon jól célozzanak, mert az ügyetlenséget nem bocsátják meg a bírák. Példa:

Párisi esküdtszék 1913 január 14.: Lhoste asszony, a ki férjétől elválva élt, egy napon revolverrel agyonlötte a férjét. Fölmentik.

Párisi esküdtszék 1912 február 2.: Giegyel Klementin Cottu doktort, a kivel csak futólagos ismeretsége volt, késsel agyonszúrja. Fölmentik.

Párisi büntetőkamara 1912 május 22.: A féltékeny

Boudilloné asszony férjét igen könnyen megsebesíti. Hat hónapi fogság.

Párisi büntetőkamara 1912 márczius 13.: Sarrasin asszony rálő Henriot úrra, a kivel futólagos ismeretése van és eltéveszti a célt. Hat hónapi fogság.

KÉPEINKHEZ.

Hátas- és hintólovak József főherczeg kisjenői méneséből.

Hazánk, mint mezőgazdasági állam, mindenkor híres volt kiváló lótenyésztéséről. És ez nem mondható szerénytelen dicsekvésnek, mert hiszen itt maga az állam is oly sokat áldoz lótenyésztő intézetekre és oly messzenemő áldozatkészséggel támogatja a gazdálkodókat is ebbeli törekvésekben, hogy melián dicsekedhetünk lótenyésztésünk, ha nem is világraszóló, de európaszerte elismert hírnevével.

Igazolja ezt különben az a közismert körülmény is, hogy az európai államokba ugyszólván mindenféle exportálják a magyar lovakat; és pedig nemcsak háborus alkalmakkor, mint azt az utóbbi években tapasztalhatunk, hanem békés időkben is egyre-másra szállítják ugy magánhasználatra, mint a hadseregek lovassága és tüzérsége részére.

Ily kereslet mellett aztán nem csoda, ha főuraink is általában nagy súlyt helyeztek a kiváló fajú lovak tenyésztésére a ebbeli törekvésekben szinte tulszárnyalni igyekeztek egymást. S mint az a bemutatott képeken is látható, a lótenyésztés előmozdításából József főherczeg úr Ő Fensége is derekasan kiveszi a maga részét. A kisjenői ménesből már sok szép és kiváló fajú ló került ki. nemcsak a saját udvartartása részére, hanem eladásra is. S aki látta itt Budapesten közismert magyaros kettős vagy ötösfogatát, bámulattal adózott Ő Fensége gazdálkodási tevékenységének és önkénytelenül is el kellett ismernie a lótenyésztés körüli szakavatottságnát és áldozatkészségét.

A tripoliszi ünnepély.

A tripoliszi olasz-török háboru immár a multé. Az újabb háborus események ugyszólván az emléket is leoszoritották a világesemények színpadáról. A hadjárat ugyan, amint így a távolból ismerjük, nem igen hozott világraszóló harci dicsőséget és hírnevet az olaszoknak, mert az az emberekben, hadiszerekben és pénzben való rendkívüli veszteség, a melyet a hosszúra nyult háboruskodás okozott, nem igen áll arányban a meghódított terület értékével.

Végre is az ellenfelek kiegyeztek. Meghagyták a szultánnak a mohamedán lakosság feletti fennhatóságát vállalási kérdésekben, a meghódított afrikai terület pedig az olaszoké lett s így utóbbiak mégis mint győztes felek helyezkedtek el Tripoliszban és közeli környékén.

Eme győzelem feletti lelkesedésnek végső akkordjai csendültek fel abban a képeink egyikén bemutatott ünnepélyes felvonulásban, a melyben a tripoliszi háboruban résztvett olasz csapatoknak a király által aranyéremmel díszített zászlóit körülhordozták Tripolisz utcáin.

HIREK.

Táncmulatság az internátus javára. Fürst Mór csendőrmester gajári őrsparancsnok neje február 4-én, a létesítendő csendőrségi internátus alapja javára, zártkörű táncmulatságot rendezett. A jótékonycélú mulatság az alap javára 72 K 40 fillért eredményezett, mely összegbe felülfizetéseikkel az alábbi résztvevők járultak hozzá, u. m. Pizsk Miksa bérlő 10 K, Brandweiner Adolf erdész 6 K, Zsálec András földmives 4 K, Sibuta Gyula községi pénztárnok, Zácsék András vendéglős, Berger Adolf kereskedő és Wertbeimer Nátbán kereskedő 3—3 K, Spitzer Herman kereskedő 2 K, Trubinyi János plébános és Csomor Hugó káplán 3—3 K, Groisz Viktor mészáros, Michalovics János bíró és Spunzta György albiró 1—1 K, Bauer Gyula vendéglős 3 K, Bielek Zsigmond erdész 1 K és Rabina József vámbérlő 2 koronával. A mikeszázai őrs legénysége, Székely János őrmester őrsparancsnok vezetésével szintén rendezett az internátus javára zártkörű táncmulatságot, mely a jótékony célra 10 K 60 fillért eredményezett. Ezen újabb összeggel az alap vagyona 28.327 K 50 fillérre emelkedett.

Sztrájk. A Weisz Manfred-féle csepeli tölténygyárban, február 11-én, a munkások által felvetett hatalmi kérdésből kifolyólag sztrájk ütött ki, melyben mintegy 6000 munkás vett részt. A megzavart rendet, valamint a gyár biztonságát a sztrájknak február 16-án történt megszünetéséig 25 csendőr és két század gyalogság tartotta fenn.

Nemesség megerősítése. Ő császári és apostoli királyi Felsége Bécsben 1913. évi január hó 1-én kelt legfelsőbb elbátározásával, Barcsay Árpád csendőrhadnagy régi magyar nemességét és „Lövétei” előnévét díjmentesen legkegyelmesebben megerősíteni méltóztatott.

KÜLÖNFÉLÉK.

A foglalkozások veszedelme. Aránylag kevés embernek adatik meg, hogy végelgyengülésben, csöndesen és fájdalom nélkül távozzék el az életből, a legtöbb esetben betegség okozza halálukat. Dr. Jacques Bertillon bő statisztikai anyag alapján kikutatta, hogy a különböző foglalkozású embereket milyen betegségek pusztítják el, a mi általánosan akart szerezni arra is, hogy idejében védekezni tudjanak a baj ellen. Dr. Bertillon vizsgálatai, a melyeknek eredményét a „Matin”-ban tette közzé, azt mutatják, hogy a tuberkulotikus megbetegedések legmagasabb arányszámukat azok közt a foglalkozási ágak közt érik el, a melyekben a munkások legjobban ki vannak téve az állandó és rendszeres alkoholévezet kísértéseinek, azután azok közt, a melyek ólommérgezőssel járnak, mindenekelőtt pedig, a melyek gyakorlása közben elkerülhetetlen a kemény, száraz por belélegzése. A tuberkulózis a kereskedőket ritkán érinti, az úgynevezett szabad foglalkozást űző egyének még ritkábban kapják meg, de legritkábban a mezőgazdasági munkások közt lép föl. Érdekes az a megállapítás is, hogy a vas- és szénbányászok közt csak csekély mértékben grassál ez a veszedelmes betegség. Az italmérő segédok, pinczerek és szállodai alkalmazottak busz éves korukig aránylag jóval a megbetegedések átlagszáma alatt maradnak, busz huszonöt éves korban a betegek száma eléri az átlagot, huszonöt-barminczöt éves korban pedig jóval túlhaladja. A rákszerű betegségek terjedésének vizsgálatánál kiderült, hogy a mezőgazdasággal foglalkozó emberek, vasutasok, bányászok közt ez ritkán for-

dul elő, a köfaragók ellenben gyakran megkapják. A fuvarosok és a kocsiaok közt szintén sűrűn föllép, a maximumot a kéményseprők, serfőzők, matrózok, kereskedelmi tengerészek közt éri el, a halászok közt ellenben újra súlyed az arányszám. A cukorbetegséget különösen a szabad foglalkozást űző egyének, orvosok, ügyvédek, gyógyszerészek, szellemi munkások kapják meg, azonkívül a mészárosok és kereskedelmi utazók is. Az idegbajosok közt ismét a szesz italok eladói foglalják el az első helyet. A legsúlyosabb idegbajosok a spirituszgyári munkások, serfőzők és bizonyos mértékben a malatakészítők közül kerülnek ki. A hízalók és a napszámosok is ki vannak téve az idegbajnak. Dr. Bertillon azután kikutatta azt is, hogy milyen foglalkozású emberek közt fordul elő leggyakrabban az öngyilkosság s megállapította, hogy az alkobollal foglalkozó emberek közt. A legmagasabb arányszámot az üveg munkások, fazekasok, kocsisok, fémmunkások mutatják, úgyszintén a fodrászok és a mészárosok, a vasutasok ellenben csak ritkán választják az önkéntes halált. A magasabb képzettségű emberek közül a gyógyszerészek követik el a legtöbb öngyilkosságot, a szellemi munkával foglalkozó emberek azonban csak ritka esetben vetnek véget önkéntesül az életüknek.

A töröttcsontú ember. A legújabb amerikai lapok hírt adnak arról, hogy a kanadai Atlanta tartományban fekvő Edmonton város közkórházában néhány héttel ezelőtt meghalt egy férfi, a ki annak idején passzív módon világszerte ismert névre tett szert a tudományos, főleg az orvosi világban. Charles Wolcott „tanár” volt ez a férfi, egy az Egyesült-Államokban valamikor nagybirtói népszerű léghajós, a ki léghajón mintegy 12 évvel ezelőtt Mexikóban is felszállt, ez alkalommal azonban oly súlyos baleset érte, a mely egy csapásra véget vetett a léghajós pályafutásának. A mi az orvosi köröket bámulatra keltette, az az a hibetetlenül hangzó tény volt, hogy Wolcott, a ki bebizonyítottan 3000 lábnyi óriási magasságból zuhant a földre, életben maradt. Ez annál meglepőbb volt, mert a lezúbanás alkalmával Wolcottnak minden csontja eltört. Az orvosok akkor több műtétet hajtottak végre a betegen, a ki csakhamar kilábal bajából s annyira felépült, hogy rendes dolgait végezhette, noha a léghajózásról le kellett mondania. Wolcott még tavaly ősszel maga művelte kertjét.

A dohány fertőtlenítő hatása. Arról a kérdésről, hogy a dohányzás ártalmas-e vagy nem, fölötté eltérők a vélemények, általában véve azonban megállapítható, hogy mérsékelten űzve, a legtöbb esetben semmi kárt nem okoz az egészséges ember szervezetében, sőt az újabb orvosi bűvárlatok kiderítették, hogy bizonyos mértékben hasznos is. Már régóta beigazolást nyert, hogy a dohánynak fertőtlenítő hatása van, a mely a dohányzókat meg is védheti a ragályos betegségek ellen, csak azt nem tudták, hogy milyen betegségek csíráira hat legerősebben a pusztító ereje. Dr. Wenck tanár, a német egészségügyi hivatal orvosa, kísérletezéseket folytatott ebben az irányban s megállapította, hogy főképen a kolera ellen lehet eredménynyel védekezni vele. Wenck doktor vizsgálat alá vett több szivart, s azt tapasztalta, hogy a szivarok külsején és belsejében egy millió ötszáz ezer bacillus tanyáz minden köbcentiméternyi helyen, de huszonnégy órán belül valamennyi csira el-

pusztult. Erre nézve az utolsó kolerajárvány idejében számos érdekes megfigyelést tettek. A hamburgi dobánygyárban készített cigarettákon és szivarokon például egyetlen baczellust sem találtak s a járvány ideje alatt egyetlen dobánygyári munkás sem betegedett meg, a mi igazolni látszik Wenck doktor állítását. A szivarozás magában véve is elég ahoz, hogy különböző eredménynyel bár, de rövid időn belül elpusztítsa azokat a bacillusokat is, a melyek a nyálban halmozódnak föl. Ezek a megállapítások mindenesetre nagy öröme és elégtételére szolgálnak majd a dobányzás híveinek.

Hideg lábak. Ez a kellemetlen érzés többnyire a nőknél lép fel, lévén ez az állapot rendszerint sápkör, vérszegénység következménye. A hideg lábak zavarják az általános érzést, sőt a hangulatra is befolyással vannak és nem egyszer okoznak betegséget. Ha szabadulni akarunk ettől a kellemetlenségtől, úgy mindenképp annak okát kell kipuhatólni, bár csaknem bizonyos, hogy az, mint a fázékonyság általában, a vörös vértestecskék hiányának, jobban mondva, kevés számának következménye. De származhatik a rossz vérkeringéstől is. A hideg lábaktól és a vele járó kellemetlenségektől egyszerűsmindekkorra megszabadulni nem egykönnyen lehet, mert, sajnos, még nem fedezte fel az orvosi tudomány annak biztos és batbatós ellenszerét; de enyhíteni lehet a bajt különböző kipróbált és jónak bizonyult módon. Legjobb eredményt a váltakozó hőmérsékletű fürdőkkel értek el, a melyek leghatásosabbak este, lefekvés előtt, vagy reggel felébredés után. A lábakat először langyos vízben fürdetjük meg, azután forró vízbe tesszük, hogy végül fokozatosan hidegülő leöntések után addig dörgöljük durvaszövésű törülközővel, a míg a fokozott vérkeringés megadja azoknak a kellő meleget. Mindez azonban biabavaló, ha a bőrgyök a divatnak, rájuk nézve annyira parancsoló szavára hallgatnak és a helyett, hogy lábaikat az utcán való gyaloglás alkalmával melegen tartanák, pókhálószerű harisnyákat és papirtalpu, mélyen kivágott cipőket viselnek, tekintet nélkül az évszakra és időjárásra...

Gyerek-vásár Newyorkban. Az amerikai magyar napilapban a „Szabadság”-ban olvassuk, hogy New-York

városában bárki, a ki csecsemőgyermeket óhajt vásárolni, könnyen szerezhet magának egyet pár dollárért, saját izlése szerint, ha erre vonatkozólag megrendelést tesz Remmlin Dóra asszonynál, a ki az E. 20. utcában lakik.

A ki azonban ilyen megrendelést óhajt tenni, jól teszi, ha kellő előrelátással jár el és idejekorán küldi be rendelését, legalább is nébány nappal azelőtt, mint a mikorra a gyermekre szüksége van, mert a jelenlegi nagy kereslet mellett a rendeléseket másképen nem lehet pontosan teljesíteni. Egy csecsemőnek az ára a mostani árfolyam szerint mindössze 15—50 korona.

A vásárlónak nem kell okvetlenül örökbe fogadni a gyermeket; nem kell a nevét sem ráruházni; vásárolhat álnév alatt is, a nélkül, hogy célját feltüntetné, megnevezné; nem köteles ígéretet tenni, hogy gondoskodni fog a gyermek jövőjéről, nem köteles igazolni, hogy vagyoni viszonyai lehetővé teszik, hogy a gyermeket rubázza, táplálhassa. A vásárt meg lehet csinálni a legnagyobb titokban, a nélkül, hogy a törvényes következmények súlyától kellene tartani az illetőnek.

A csecsemőkereskedést egy kishirdetés nyomán vezették fel, a melyekben egy asszony örökbe fogadni óhajtott egy újszülött fiúcskát és leányt. Rájöttek hamarosan, hogy a kishirdetést Mrs. Remmlin tette közzé, a kinek néhány sürgős megrendelést kellett kielégítenie.

Remmlin asszony előadásából aztán nyilvánvaló lett, hogy igen sok asszony tartja fenn magát New-Yorkban abból, hogy csecsemők gondozását vállalja el vagy azok eladását közvetíti; a legtöbb gyermeket azért vásárolják, hogy a családba becsempésszék, a férj félrevezetése végett; a csecsemő-kereskedők teljesen törvényszerűnek, jogosnak tartják az üzletet; a csecsemők ára a megélhetés drágaságának az arányában változik.

Az emberkereskedést igen szigorúan büntetik a szövetségi törvények, de ha az elárúsító megesküszik arra, hogy neki csupán a gyermek megszerzésével járó szolgálataiért fizettek meg s a pénzt fáradságáért kapta s nem mint a gyermek vételárát, — akkor az illetőt nem lehet az emberkereskedés vádjával illetni.

Remmlin asszony elbeszélte, hogy azért tette közzé a kishirdetést, mert volt két sürgős vevője, a kiknek már a

Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára

Köztisztviselői kölcsönök törlesztésére.

Előlegek értékpapírokra.

Családi házak és telepek létesítése.

részvénytársaság

Budapest, VII., Erzsébet-körút 12.

— Telefon 153-44. szám. —

Alaptőke 1.000,000 korona.

Kölcsönök lakbérletiltás ellenében.

Külföldi pénznekem vétele és eladása.

Elfogadunk betéteket takarékpénztári könyvecskére. 1. Oly takarékbetétek után, melyeket hat hónapi felmondási idő lekötése mellett helyeznek el Intézetünkkel, 6% (hat) hetéti kamatot fizetünk (A tőkekamatadólevonásával). 2. Oly takarékbetét után, melynél a betető az 1. pontban jelzett felmondási időt ki nem kéri, 5 1/2% (öt és félszáz) hetéti kamatot fizetünk (A tőkekamatadó levonásával).

Előleget nyújtunk értékpapírokra, sorsjegyekre, vidéki intézetek részvényeire. Személyi kölcsönöket folyósítunk kezesség mellett vagy jelzálogos biztosíték ellenében. Jutányos kamattétel mellett. Utalványok, intézkedések és choquek beszedését elvállaljuk igen mérsékelt költségek felszámításával. Vesszünk és eladunk értékpapírokat, idegen pénzeket.

napokban szállítania kellett a megrendelt gyermekeket. Az egyik egy kék szemű, barna baju fiút rendelt, a másik nem törődött a külsőségekkel, csupán azt kívánta, hogy a csecsemő lehetőleg amerikai szülők gyermeke legyen. Az asszony belbizonyította, hogy a hirdetésre pár nap alatt hat ajánlatot kapott s az egyik vevője már ki is vásárolta magának a megvásárolandó csecsemőt.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre és névtelen levelekre nem válaszol, kéziratos vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz — kényességénél fogva — nyilvánosan meg nem adható. Kérjük emélfogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek.

Havas esendőr. Csupán a *valóságos* őrmesterek annak feljogosítva saját költségükön beszerzett gyalogtiszti kardot szolgálton kívül viselni.

7000. Járőrvezetői pótdíjra annak lesz igénye, aki ezen pótdíj életbeléptetése napjával járőrvezetővé kinevezve van vagy több kinevezve lesz.

Petneházi. A törvényt helytelenül értelmezi, a szolgálati idő tényleg 40 év, de mivel a csendőrségnél töltött minden 7 hónap 8-nak számít, a teljes fizetéssel felérő nyugdíjat már 35 szolgálati év múlva eléri. A kérelmezett ezikk csupán a *törvényjavaslat* ismertetésével foglalkozott, 17 esendőrségi és a 21. évi esendőrségi szolgálati idő után a nyugdíj 1355 kor. és 320 kor. lakbérnyugdíj.

M. J. ny. járásőrmester. A folyó évi 3. számú lapunknak ezen jelige alatt közölt üzenetébe sajtóhiba esüszott, amennyiben nem 7 év, hanem 7 hó számít 8-nak.

Vitázó. Akkor vezényoltotik, midőn kivonult csapatok egyénei agylázi alkalmakkor, pl. Őrnappján vagy egyéb ünnepélyes esetekben, pl. rohamru való indulás előtt imával fordulnak az Egek Urához.

I. G. 1913. Ha az illető egyén bevonulásakor felvett beiskolai jogyzókönyv szerint a gazdálkodási vagy az illető elindulása óta apudást mutat, úgy a különbözet a távol volt egyént is terheli.

Kiváncsi. Olvassa el lapunk 7. számában „Többeknek” szóló szerkesztői üzenetet. Végkielégítésként a nyugdíjnak legfeljebb 2 évi összegét kaphatja meg.

B. őrmester. Á. I. honvéd. Ugy a nők, mint a nőknek kapunk lakbérnyugdíjat, ha szolgálati idejnk szerint nyugdíjra van igényük.

Vitkozók. 1. Az igényjogosultság a 12. szolgálati év második felében kérhető. A csapatbeli altisztek a tekintetben ugyanazon elbírálás alá esnek, mint a csendőrlégénység. 2. A kenyérből és szalonnából álló ételmezést a szárnyparancsnokság gyakorlat szerint megtéríti. Szabály nincs rá. A küldött egy koronát rondítottási helyére juttattuk.

Gondolkodó. Jelentkezék orskihallgatáson és adja elő kérelmét, melyet őrsparancsnoka jelentésbe foglalva továbbít. Lehet, hogy kivételesen megengedik.

B. esendőr. Kiváncsi, Főkapitány, 1872 VII./24. Olvassa el legutóbbi lapunk 7. számában „Többeknek” szóló üzenetet.

Hegyvidéki 10. 1. Legközelebb ki lesz hirdotve. 2. Még nincs elődöntve.

Vadlirág 30. 1. A nyugdíjösszeg, nem pedig a rendfokozat mérvadó. 2. Bántott.

T. őrmester. Jól számították.

Kiváncsi. Kivételre csak részben. Közeljövőben ki lesz hirdotve.

Hegyközi esendőr. Fenti üzenet második mondata önmek is szól.

F. B. esendőr. 1. Az országos levéltárhoz vagy azon vármegyéhez, hol ősei laktak. 2. Legközelebb táblázat alakjában ki lesz hirdotve.

Szegfi. Szó nincs róla.

Ősz rózsá. 1. Még nem tudjuk. 2. Nem okvetlenül szükséges.

Rokkant esendőr 1913. 1. Ilyen határozat nem létezik. 2. Olvassa el B. esendőrnek adott üzenetünket. 3. Nem számít be.

Dráva. Ha esendőrségi szolgálati kötelezettségnek eljött, utélphet. Kérhmel orskihallgatáson adja elő.

D. J. esendőr. 1. Nem vesik vissza. 2. Részben még ez évben meglezz.

Vezényoltok. Szolgálati ügy.

W. B. 1. A nyugdíjra való jogosultság öt éven felül kezdődik. 2. és 3. Azok, kik nem esnek a nyugdíjtörvény a) és b) pontja alá, 5 éven belüli időre ideiglenesen nyugdíjaztatnak. Ezen időn belül — ha szolgálathképesek lesznek — ismét szolgálatra kotelgetik, ellenkező esetben pedig véglegesen nyugdíjaztatnak.

M. őrmester. Mintán előjárója ezen ügyben már döntött, nem adhatunk felvilágosítást.

N. J. esendőr. Nem.

Paripás és 1880. A pályázati feltételek ki lettek hirdotve.

Galamb. 1. Forduljanak előjáróikhoz. 2. Az óratöbbletetért járó összeg — nézetünk szerint — önmeknek is illetékes.

77. 1. Csak a csendőrségi szolgálatban számít 7 hónap 8-nak. 2. Mindkettő helyre.

Legényember. A helygymiszter úr engedélyével. Az engedély kioszközléséért forduljon egy ügyvélhoz.

Elhagyott. 1. Még nincs elődöntve. 2. Ki lett hirdotve.

Hannibál. Szolgálatra nem tekintetik megszakitotunk.

1880. 1. Csak a zsold és a szolgálati pótdíj után. 2. Saját kérelmére egyszerűen nyugdíjozzák. 3. Mindig a legutóbbi.

77 ptos szegfi. 1. Csak a második felvételtől számít. Felsőfolyamodvány sem segíthet. 2. Igen, 1%-ot. 3. Részben igen.

Május 1. 7777. 1—2. Igen. 3. Olvassa el az Illet. szab. 34. §. 2. pont utolsó bekezdését.

Zöld erdő. 1. Igen. 2. Fenti 3. üzenet önmek is szól.

N. S. esendőr. 1. Nem nyertek. 2. Részben még ez évben. 1000. Az illetékes pót szárnyhoz.

J. A. esendőr. 1. Határozott szabály nincs rá, de múltányossághól megteszik. 2. Igen. Attól függ, hogy a többi legénység el lesz-e látva.

1883. 1. Igen. 2. Nincs előírva. 3. Magánlúdlába való.

D. M. 1884. 1. Előző szolgálata nem számít. A nyugdíjazásnál jelenlegi státusát veszik alapul. 2. Iskolai bizonyítvány és igényjogosultsági igazolvány. 1/2 év kell hozzá. 3. Nem hátráltatják, de az az idő, melyet polgári életben töltött, nem számít.

H. P. esendőr. Tiszán élet- és vagyonbiztonság szempontjából tartható és hordható puskákkal még verebet sem szabad lóm.

Gőczpont. Nincs felvéve.

Bars. Aranyosmúrót.

B. K. esendőr. Nem számít be.

58. 1. A lópalási átalány mindig a *rendszeresített* állomány után jár, tehát elvezénylés esetén is az aynormát illeti; kivételt csupán az III. szab. 66. §. 2. bek. szerint. 2. Ha szükséges, igen; hiszen az átalány nem arra való, hogy abból megtakarításokat eszközöljenek.

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Áthelyeztettek:

1912 december hó 1-ével:

Rómay Béla alezredes, a VI. számú csendőrkerület parancsnokhelyettese és

tordai Sándor László alezredes, a II. számú csendőrkerületnek Pancsovára kiküldönített törzsisztje: kölcsönösen; továbbá

1913 február hó 1-ével:

Sanak Péter számvivőtiszthelyettes a VII. sz. csendőrkerülettől a VIII. számú csendőrkerületbe.

Kineveztettek:

1913 február hó 1-ével:

csendőr járásörmesterekké:

Gyümölcsös József örmester, (1. rangszám) I.,
Bardócz Aron " (2. ") és
Bartók Ferenc " (3. ") VII.,
Gyói László " (4. ") III.,
Bráth Dezső " (5. ") és
Majeresik István " (6. ") IV.,
Kissimon Mihály " (7. ") II.,
Zölde Mihály " (8. ") VII.,
Varga István " (9. ") V. és
Kovács György " (10. ") IV. sz.

csendőrkerület állományában.

Nyugállományba helyeztetett:

1913 január hó 1-ével:

Baller Miksa, V. számú csendőrkerületbeli várakozási illetékekkel szabadságot járásörmester, a megejtett újbóli felülvizsgálat alapján, mint «rokkant, népfelkelési fegyveres szolgálatra is nem alkalmas».

Választott lakhely: Szenez (Pozsony vm.).

Házasságra léptek:

A m. kir. I. számú csendőrkerület állományában:
Booskor Károly örsvezető ez. örmester, Vas Martával, 1912 december 10-én, Kisbácson.

A m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:
Sávai Pál csendőr, Kurunczi Viktorival, 1913 január 27-én, Földeakon.

Mike Ferencz csendőr, Vajda Eszterrel, 1913 január 14-én, Facsádon.

Faragó János csendőr, Dietrich Krisztinával, 1912 december 29-én, Mercsényben.

PÁLYÁZATOK.

Egy írónoki állás a törökkanizsai kir. járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 320 korona. Magyar nyelv szóban és írásban; kívánatos a német, szerb esetleg román nyelv ismerete. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Három havi próbaszolgálat. Kérvények a nagybikindui kir. törvényszék elnökéhez 1913. évi márczius hó 15-ig.

Egy írónoki állás az adonyi kir. járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 320 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a székesfehérvári kir. törvényszék elnökéhez 1913. évi márczius hó 8-ig.

Egy kir. fogházfelügyelői állás a győri kir. törvényszéki fogháznál. Fizetés 1400 korona. Te. mézesbeni lakás. esetleg lakpénz 720 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Kérvények a győri kir. főügyészséghez 1913. évi márczius hó 7-ig.

Csendőrségi kalapborítók

á 1 kor. 50 fill.

Íróasztalra dobozok á 6 kor.

Íróasztalra rekesz-fedőlapok

60 és 80 fillér.

Mind Ezeket előírás szerinti méretek szerint és elő ráanak megfelelő kék préselt papírossal bevonva — ajánl

Makó Károly könyvkötő és dobozgyártó, **Brassó.**

Húsz koronán felüli megrendelések portómentesek.

VÁRNAY ÉS FIA

Budapest, VI., Liszt Ferencz-tér 9. szám.

Minden csendőrré rendkívül fontos!

AZ ÚJ NYUGDIJTÖRVÉNY

(1912. LXV. t.-cz.). — Magyarázatokkal ellátta Dr. DÁNOS ÁRPÁD miniszteri fogalmazó. — Ára 1 kor. 50 fill.

Könyvnyomda, könyv-, papir- és írószer-kereskedés, a magyar kir. csendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára.